

Jaarverslag Financieel Toezicht 2025-2026

Februari 2026

Waarom financieel toezicht

Financieel toezicht helpt gemeenten bij het bevorderen van een gezonde financiële huishouding en biedt daarmee meerwaarde aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Financieel toezicht is een wezenlijk onderdeel van de 'checks and balances' binnen het openbaar bestuur en draagt hiermee bij aan het voorkomen dat een gemeente niet meer in staat is financiële tekorten zelf op te lossen. Een gemeente die toch nog in financiële moeilijkheden komt, kan op grond van Artikel 12 Financiële-verhoudingswet bij het ministerie van BZK een beroep doen op de collectieve middelen in het gemeentefonds. Iedere gemeente betaalt dan mee aan de financiële problemen van deze gemeente. Het belang van het financieel toezicht ligt dus bij de gezamenlijkheid van gemeenten. De insteek van ons toezicht is proportioneel en risicogericht. Voor meer informatie verwijzen wij u naar ons **Gemeenschappelijk Toezichtkader (GTK) en Gemeenschappelijk Toezichtkader voor gemeenschappelijke regelingen**.

Met deze rapportage wordt inzicht gegeven in de werkzaamheden in 2025 rondom het financieel toezicht op de begrotingen 2026 van de Zuid-Hollandse gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (hierna GR'en). Ook wordt een doorkijk gegeven naar de huidige stand van zaken in 2026.

Algemeen beeld

Vanwege de daling van de algemene uitkering vanaf 2026 ('het ravijn') lag er de afgelopen jaren veel druk op gemeenten om tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor werd fors bezuinigd op de uitgaven en werden de lokale belastingen met meer dan het inflatiepercentage verhoogd. Voor de zomer werd bekend dat het Rijk voor 2026 en 2027 extra middelen aan het gemeentefonds toevoegt waarmee het ravijn deels gedempt wordt en deels wordt verschoven naar 2028 en verder. Specifiek over de tekorten op de jeugdzorg gaat de Commissie van Ark begin 2027 een uitspraak doen. De financiën van gemeenten blijven onder druk staan en de begrotingen 2026 zijn sluitend gemaakt door een combinatie van bezuinigen op de uitgaven, verhogen van de inkomsten (lokale belastingen) en het inzetten van de reserves.

Uiteindelijk slaagden bijna alle gemeenten en alle GR'en erin om een structureel en reëel sluitende begroting aan te leveren. Zeven gemeenten dienden een niet structureel sluitende begroting in maar hebben aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht in de meerjarenraming wordt hersteld. Daarom staan alle gemeenten en GR'en voor 2026 onder repressief (regulier) toezicht. Hierbij plaatsen we wel de kanttekening dat het evenwicht in de begrotingen afhankelijk is van nog te realiseren bezuinigingen en de inzet van de reserves.

Gemeenten zijn de afgelopen jaren hard aan de slag gegaan met het inventariseren van maatregelen om het structureel evenwicht te herstellen. Het aantal gemeenten met een niet sluitende meerjarenraming is gedaald ten opzichte van vorig jaar en omvat op dit moment de helft (vorig jaar meer dan driekwart). Dit komt deels door de demping van het ravijnjaar en deels door de maatregelen die gemeenten in de huidige en eerdere begrotingen hebben genomen. Een groot deel van de gemeenten blijft dus voor een uitdaging staan om tot het herstel van het structureel evenwicht op de langere termijn te komen.

Hoe helpen we gemeenten?

We houden niet alleen toezicht maar helpen gemeenten ook om tot een structureel sluitende begroting te komen. Zo gaan we steeds vroeger in het jaar in gesprek met gemeenten. Hierdoor denken we vooraf mee hoe gemeenten financiële problemen kunnen repareren in plaats van enkel achteraf te beoordelen. Door de disbalans tussen taken en middelen wordt het financieel toezicht steeds intensiever, ook als gemeenten uiteindelijk wel onder het reguliere (repressief) toezicht komen te staan. Omdat deze disbalans tussen taken en middelen alle gemeenten raakt, roepen we binnen het IPO blijvend op om het Rijk aan te sporen om gemeenten voldoende te compenseren voor hun taken. Dit is in lijn met de oproepen vanuit diverse instituten zoals de Raad van State en de Raad voor het Openbaar Bestuur. Daarnaast bieden we waar mogelijk, bijvoorbeeld door middel van bestuurlijke afspraken rondom het inzetten van de reserves, ruimte binnen de toezichtregels. Verder lichten we, op aanvraag, onze bevindingen toe aan de gemeenteraden en voeren we gezamenlijke taakveldanalyses uit. In 2025 organiseerden we wederom kennissessies, onder andere over het thema bezuinigen.

Maatregelen voor een sluitende begroting

Bij de beoordeling van de gemeenten hebben we gezien dat er wederom zeer veel bezuinigingen waren opgenomen in de gemeentebegrotingen. 42 van de 50 gemeenten hebben in de begroting en/of het meerjarenperspectief nieuwe bezuinigingen doorgevoerd. In totaal hebben de Zuid-Hollandse gemeenten voor ongeveer €158 miljoen bezuinigd in 2026. Het pakket aan maatregelen loopt in 2029 op tot ruim €271 miljoen. Ook meer dan de helft van de GR'en heeft, in opdracht van gemeenten, bezuinigingen doorgevoerd.

We zien dat gemeenten over de gehele begroting bezuinigen. Een deel van de maatregelen is technisch van aard, denk aan het afromen van budgetten met onderbesteding of het verlengen van afschrijvingstermijn van kapitaal-goederen. Een groot deel van de maatregelen heeft wel een directe impact op beleid en zal ook te voelen zijn in de samenleving. Denk aan het vernauwen van de openingstijden van het gemeentehuis, het verlagen van subsidies voor sportverenigingen of het uitstellen van investeringen in de buitenruimte.

Wederom hebben veel gemeenten bezuinigd op het sociaal domein. Zo proberen veel gemeenten de zorg beter af te bakenen door afspraken te maken met zorgaanbieders, praktijkondersteuners bij de huisarts en te investeren in preventie. De landelijke Hervormingsagenda jeugdzorg helpt hierbij.

Aan de inkomstenkant zien we wederom dat veel gemeenten de woonlasten boven de inflatie verhogen. Ook veel kleinere belastingen en leges zien dit jaar een verhoging, denk aan het verhogen van de leges voor de omgevingsvergunningen of het verhogen van de grafrechten.

Naast het bezuinigen op de uitgaven, bezuinigingen op uitgaven van GR'en en het verhogen van de inkomsten zetten de gemeenten de reserves in om structurele lasten te dekken. 41 gemeenten doen dit om, onder bepaalde voorwaarde, kapitaallasten te dekken en 10 gemeenten maken gebruik van de nieuwe mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, het surplus van de algemene reserve in te zetten als structureel dekkingsmiddel. De helft van de Zuid-Hollandse gemeenten verwacht op dit moment een tekort vanaf 2028. Zij zullen deze tekorten moeten oplossen door een combinatie van bezuinigen op de uitgaven, verhogen van de inkomsten (lokale belastingen) en het inzetten van de reserves.

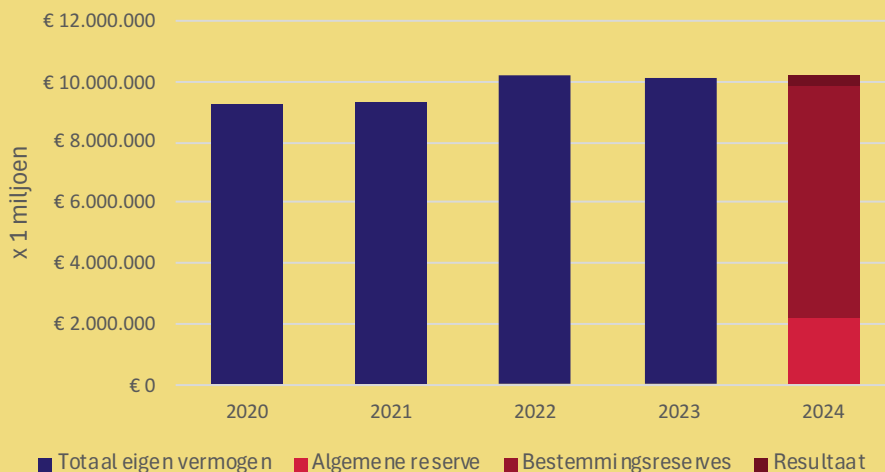
Ontwikkeling eigen vermogen

Het totale eigen vermogen van de Zuid-Hollandse gemeenten is tussen 2023 en 2024 licht gestegen. Ondanks de stijging in het totale eigen vermogen zien we tegelijk een toename van het aantal gemeenten wat haar begroting sluit met inzet van de reserves. 41 van de 50 gemeenten maken structureel gebruik van de reserves om kapitaallasten te dekken en 10 gemeenten maken gebruik van de inzet van het surplus van de algemene reserve om structurele lasten te dekken. In 2026 bedraagt de structurele inzet van de reserves bijna €139 miljoen.

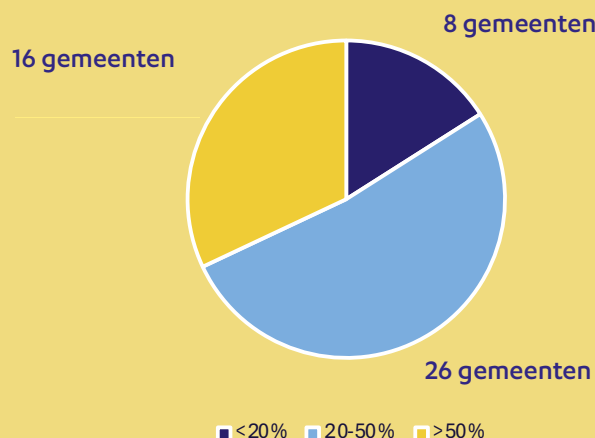
Het eigen vermogen is niet volledig vrij besteedbaar. Het grootste deel bestaat uit bestemmingsreserves die zijn gekoppeld aan een specifiek doel en daarmee beklemd zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor kapitaallastenreserves. Gemeenten hebben daarnaast een voldoende omvang van de algemene reserve nodig voor het afdekken van risico's (weerstandsvermogen) en het opvangen van negatieve rekeningresultaten. In de diagram is de ontwikkeling van het eigen vermogen weergegeven op jaarrekeningbasis.

Hoewel het totale eigen vermogen is gestegen zien we tussen de gemeenten grote verschillen in omvang van de reserves. Als we kijken naar de solvabiliteit, het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het balanstotaal, zien we dat 8 gemeenten een solvabiliteit onder de 20% hebben. Hoewel er geen harde normen zijn voor de solvabiliteit wordt dit vaak gezien als de meest risicovolle categorie. Ook is het niet toegestaan dat gemeenten met een solvabiliteit onder de 20% het surplus van de algemene reserve inzetten. Dit maakt dat deze gemeenten minder wendbaar zijn.

Eigen vermogen (jaarrekening)

Solvabiliteit

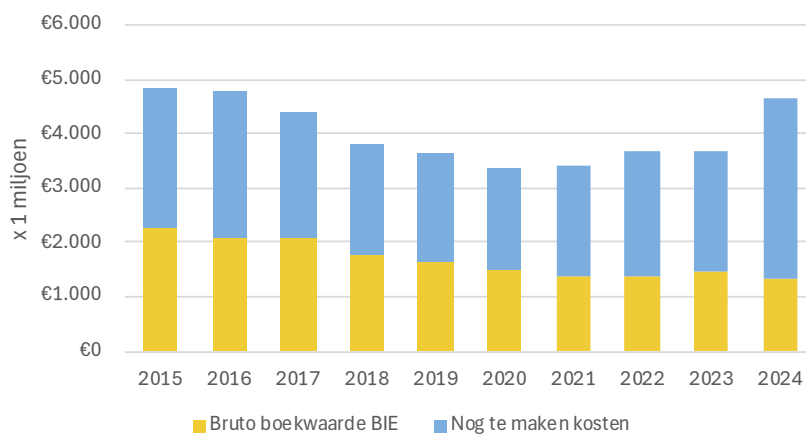

Grondexploitaties

Grondexploitaties zijn bouwgronden in exploitatie (BIE). Ze vertegenwoordigen alle kosten die samenhangen met de aankoop en bewerking van grond, minus de verkoopopbrengsten die al zijn gerealiseerd. Jarenlang namen de BIE en de nog te maken kosten af wat duidt op een afname van de boekwaarde grondexploitaties. Afgelopen jaren bleven de grondexploitaties redelijk gelijk. Afgelopen jaar zagen we een aanzienlijke toename in de nog te maken kosten binnen de grondexploitaties. Dit heeft voornamelijk te maken met een aantal grote

projecten dat recent is gestart. In deze net gestarte grondexploitaties zijn de nog te maken kosten significant. Dit is gebruikelijk bij grondexploitaties omdat eerst de kosten worden gemaakt en later de opbrengsten gerealiseerd worden. Aan actieve grondexploitaties zijn risico's verbonden rondom marktontwikkelingen. Zo zien we dat de hoge inflatie doorwerkt in de winstgevendheid van de grondexploitaties en dat de verliesvoorzieningen weer stijgen ten opzichte van voorgaande jaren.

Grondexploitaties (jaarrekening)

Algemene uitkering gemeentefonds

Het Rijk heeft bij de voorjaarsnota extra middelen beschikbaar gesteld in het gemeentefonds voor het dempen van het ravijn, het verdelen van de tekorten in de jeugdzorg naar aanleiding van de uitspraak van de commissie van Ark en het uitstellen van de financiële effecten van de maatregelen uit de Hervormingsagenda jeugdzorg. Hiermee is de terugval van de algemene uitkering in 2026 verlicht. Op dit moment verwacht het Rijk dat de maatregelen uit de Hervormingsagenda vanaf 2028 het volledige financiële effect zullen opleveren en stopt de financiële compensatie vanaf 2028. Tegelijkertijd neemt het Rijk aanvullende maatregelen om de jeugdzorg te beheersen en neemt vooruitlopend hierop een voorschot uit het gemeentefonds. Een deel hiervan achten wij voor risico van het Rijk. Gemeenten mogen de terugval van de algemene uitkering op dit punt dus budgettair neutraal in hun begrotingen verwerken. Het is namelijk aan het Rijk om deze besparing te realiseren en wanneer deze besparing niet gehaald wordt, is het logisch dat het Rijk de middelen terugstort. Daarnaast stopt vanaf 2029 de compensatie voor de nadelige effecten van de nieuwe normeringssystematiek van het gemeentefonds (vanaf 2024 op basis van BBP). Het ravijnjaar 2026 is dus deels gedempt en deels opgeschoven naar 2028 en verder.

Wet- en regelgeving

De voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten waaraan de gemeenten en provincies moeten voldoen staan in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De commissie BBV geeft in notities aan op welke wijze bepaalde onderwerpen in de begroting verwerkt kunnen of moeten worden. In 2025 zijn drie notities geactualiseerd, namelijk: Verbonden Partijen, Rechtmatigheid en Structurele en incidentele baten en lasten. Daarnaast heeft de commissie in december verwonderpunten gepubliceerd met aanbevelingen om het BBV te verbeteren. Naast de notities kunnen er vragen worden gesteld aan de Commissie ter verduidelijking van het BBV. De notities, de vragen en antwoorden worden gepubliceerd op [de website van de commissie BBV](#).

Risicoprofiel

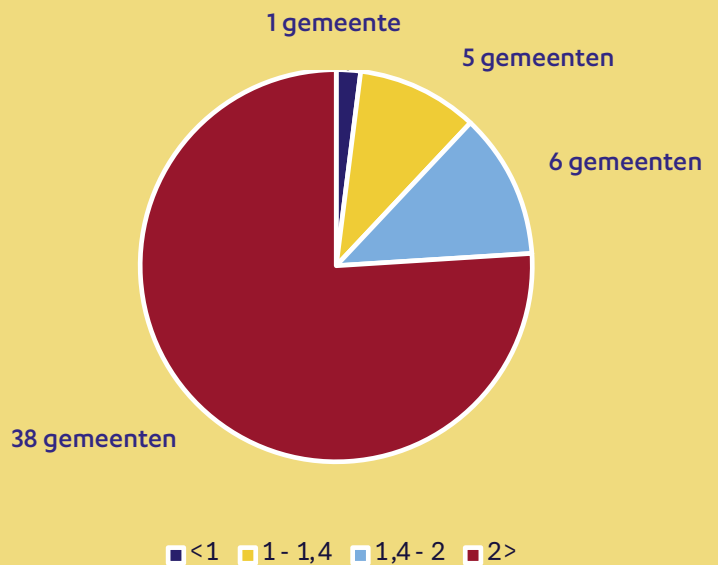
Voor het bepalen van de intensiteit van het toezicht werken we met een risicoprofiel per gemeente. Het risicoprofiel geeft geen kwalitatieve beoordeling van de financiële positie van gemeenten maar is bedoeld om een indicatie te geven van welke gemeente meer of minder aandacht nodig heeft. Afgelopen jaar is gewerkt aan het nieuwe landelijke model en inmiddels werken alle provincies met dit model. In onze brieven aan de gemeenten geven wij gemeenten mee wat op basis van het landelijk risicomodel de risicovolle onderdelen in de begroting zijn. Daarnaast betrekken wij de indicatoren uit het risicomodel in onze gesprekken met de gemeenten.

Weerstandsvermogen

De gemeentelijke weerstandsratio geeft de verhouding weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het op basis van hun risico-inventarisatie bepaalde benodigde weerstandsvermogen.

De gemeentelijke weerstandscapaciteit bestaat voornamelijk uit de algemene reserve, eventueel aangevuld met andere onderdelen zoals stille reserves en onbenutte belastingcapaciteit. In de cirkeldiagrammen zien we de weerstandsratio's van de 50 Zuid-Hollandse gemeenten bij de begroting 2026. Van de 50 gemeenten zijn 49 in staat hun risico's voldoende af te dekken. Bij 45 gemeenten is de weerstandsratio zelfs ruim voldoende.

Weerstandsratio

Woonlasten

De gemeentelijke woonlasten voor eigenaar-bewoner bestaan uit de onroerendzaakbelasting (OZB), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bijna alle gemeenten verhogen jaarlijks de woonlasten om te compenseren voor prijsstijgingen. Daarnaast zien we de afgelopen jaren dat de woonlasten extra worden verhoogd. Dit laat zien dat gemeenten een verhoging van de woonlasten gebruiken om tot een sluitende begroting te komen. Ook overige belastingen en leges worden daarbij verhoogd. Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO), een onafhankelijk onderzoeksinstituut, publiceert jaarlijks **de Atlas van de lokale lasten** op haar website waarin de ontwikkeling van de woonlasten wordt opgenomen.

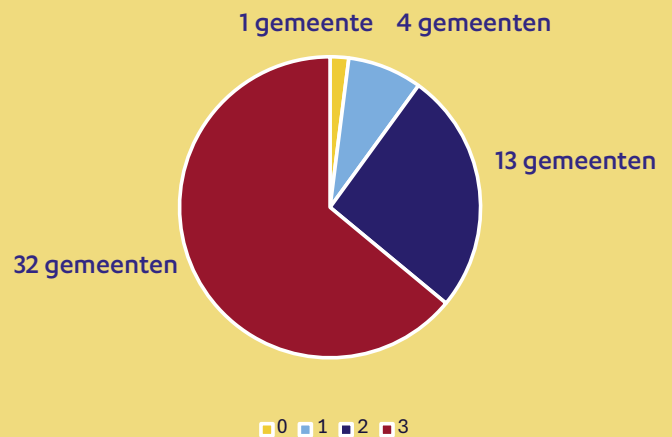
Jeugdzorg

Gemeenten hebben nog steeds te maken met een stijging van de jeugdzorglasten. Dit komt door prijs en volume-stijgingen. Het aantal zorgtrajecten stijgt en ook de lengte van de trajecten neemt toe. Vrijwel alle gemeenten proberen deze trend te keren door maatregelen te nemen. Zo proberen veel gemeenten de zorg beter af te bakenen door afspraken te maken met zorgaanbieders, praktijkondersteuners bij de huisarts en te investeren in preventie. De landelijke Hervormingsagenda jeugdzorg helpt hierbij. De jeugdzorg blijft een financiële zorg voor gemeenten waarbij individuele zorgtrajecten een enorme impact op de begroting kunnen hebben. Gemeenten en het Rijk blijven in discussie over de financiële compensatie en risicodeling voor de jeugdzorgtaken. Op basis van de uitspraak van de onafhankelijke commissie van Ark ontvingen gemeenten extra middelen voor de jaren 2026 en 2027 en met terugwerkende kracht voor de jaren 2023 en 2024. De commissie zal begin 2027 een uitspraak doen voor de jaren vanaf 2028.

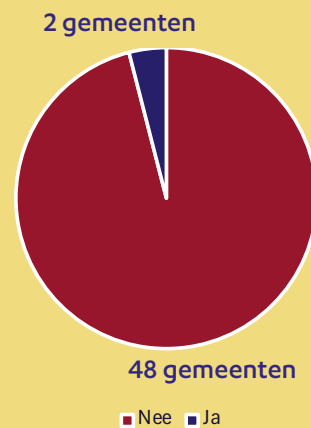
Onderhoud Kapitaalgoederen

Een gemeente heeft verschillende kapitaalgoederen (investeringen). Voorbeelden zijn wegen, bruggen, kademuren, gebouwen en openbaar groen. Het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen is belangrijk omdat het om de kwaliteit van de publieke ruimte gaat die direct invloed heeft op het woonklimaat en de veiligheid van inwoners van een gemeente. De kosten voor beheer en onderhoud van kapitaalgoederen nemen een groot deel van het gemeentebudget in beslag. In actuele beheerplannen (maximaal vijf jaar oud) maken gemeenten de kosten voor beheer en onderhoud inzichtelijk. Wij toetsen of gemeenten in de begroting voor het onderhoud van de kapitaalgoederen reële ramingen opnemen. Hiervoor kijken wij naar de actualiteit van de beheerplannen en het bestaan van achterstallig onderhoud. Wanneer een achterstand in het onderhoud leidt tot onveilige situaties of kapitaalvernietiging, noemen we dit achterstallig onderhoud. In het bijzonder kijken wij naar de beheerplannen wegen, kunstwerken en gebouwen, omdat de financiële impact op de begroting en jaarrekening vooral voor deze onderdelen groot is. In de begroting 2026 hebben 32 van de 50 gemeenten voor alle drie de categorieën actuele beheerplannen. De overige 18 misten voor één of meer categorieën actuele beheerplannen. Dit aantal is gestegen ten opzichte van vorig jaar. Bij 2 gemeenten was er sprake van achterstallig onderhoud. Zij hebben hiervoor een herstelplan opgesteld. Wanneer beheerplannen niet actueel zijn of wanneer er sprake is van achterstallig onderhoud dan vragen wij hier aandacht voor in onze gesprekken en toezichtbrieven.

Aantal actuele beheerplannen

Achterstallig onderhoud

Tevredenheidsonderzoek onder gemeenten

Om de twee jaar laten wij een tevredenheidsonderzoek uitvoeren onder onze ambtelijk contactpersonen door een onafhankelijk bureau. Het laatste onderzoek is begin 2025 uitgevoerd. In dit onderzoek hebben we meer specifieke vragen opgenomen en iets uitgebreider en concreter geformuleerd. De respons was, in vergelijking met eerdere onderzoeken, bijzonder hoog. De algemene waardering is een 7,8 (was in 2023 7,3). Als toelichting op deze waardering gaven de respondenten aan dat zij het contact met financieel toezicht als prettig, benaderbaar, bereikbaar, proactief en inhoudelijk als goed ervaren. Daarnaast waren er ook ontwikkelpunten meegegeven. Er is behoefte aan meer digitalisering, maatwerk en goede voorbeelden. De ontwikkelpunten zijn intern besproken en opgepakt. Zo zijn al onze kaders en publicaties centraal te vinden op onze verbeterde websitepagina. Ook het jaarlijkse aandachtspuntenformulier heeft een verbetering doorgemaakt waardoor de toezichtlast zoveel mogelijk wordt beperkt. Om te voldoen aan de behoefte aan goede voorbeelden hebben we onder andere een checklist met gemeenten gedeeld met behulpzame vragen en aandachtspunten voor het bezuinigen.

Investerings

In de afgelopen jaren zagen we een trend van toenemende begrote investeringen die mogelijk te maken had met inflatie, uitgestelde investeringen en een grote maatschappelijke opgave. Ook dit jaar blijft de investeringsopgave groot en zet de trend zich verder voort. We volgen de investeringen bij gemeenten omdat deze leiden tot lange termijn verplichtingen in de vorm van rente en afschrijvingen. Nieuwe investeringen, anders dan vervangingsinvesteringen, leiden dus tot hogere structurele lasten voor gemeenten waardoor de financiële bewegingsruimte wordt beperkt. Overigens is het van belang om te vermelden dat er altijd sprake is van een planningsoptimisme bij gemeenten: de realisatie van de investeringen ligt bij vrijwel alle gemeenten lager dan de begrote investeringen.

Gemeenschappelijke regelingen

Voor het uitvoeren van hun publieke taken werken gemeenten vaak samen met andere (overheids-) organisaties. Verregaande vormen van samenwerkingen worden gevormd op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Wanneer een gemeenschappelijke regeling een zelfstandig orgaan is met eigen bestuur houden wij hier ook toezicht op. In 2025 hielden wij toezicht op 52 GR'en. Het toezicht op gemeenschappelijke regelingen is vastgelegd in **het Gemeenschappelijk**

Toezichtkader voor gemeenschappelijke regelingen.

We zien dat GR'en steeds meer de vraag krijgen om ook bij te dragen aan de bezuinigingsopgave van de gemeenten. We hebben de gemeenschappelijke regelingen begin 2025 actief geïnformeerd over onze kaders rondom bezuinigingen voorafgaand aan de begroting 2026. Meer dan de helft van de GR'en heeft in de begroting 2026 bezuinigingen opgenomen.

Toezicht op de Waterschappen

De provincie oefent naast het financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen ook het financieel toezicht uit op drie in Zuid-Holland gelegen waterschappen (Hoogheemraadschappen van Delfland, Schieland en de Krimpenerwaard en het waterschap Hollandse Delta) en één Interprovinciaal waterschap. Het toezicht op dit interprovinciale waterschap (Hoogheemraadschap van Rijnland) wordt uitgevoerd samen met de provincie Noord-Holland. Per 1 januari 2025 zijn de boekhoudvoorschriften (het BBVW) gewijzigd om zo meer in lijn te komen met de boekhoudvoorschriften van de gemeenten (het BBV). Er is nu onder andere onderscheid gemaakt tussen het beleidsmatige deel en het financiële deel van de begroting. Ook moeten de kengetallen en een geprognoseerde balans in de meerjarenraming worden opgenomen. Verder is er in opdracht van het Ministerie

van Infrastructuur en Waterstaat een rapport geschreven over het systeem en het functioneren van het financieel toezicht op de waterschappen.

De aanbevelingen van dit rapport worden op dit moment verder geconcretiseerd en uitgewerkt. Het toezicht op de waterschappen heeft andere aandachtsgebieden dan het toezicht op gemeenten. Bij de waterschappen zijn de aandachtspunten met name de schuldpositie, de investeringsopgave, het verloop van de reserves en de hoogte van de tarieven. De lastendruk stijgt de laatste jaren aanzienlijk. Dit komt met name door de hoge energieprijzen, de rente en personeelslasten. Ook door de klimaatverandering is een stijging van investeringen te zien waardoor de tarieven stijgen. Bij het toezicht op de waterschappen is ook onze rol anders dan bij gemeenten. Een waterschap kan namelijk niet door GS onder preventief toezicht worden geplaatst.

Focus op Financiën

Jaarlijks organiseren wij ambtelijke themasessies onder de naam Focus op Financiën. Daarbij nodigen we experts uit om hun ervaringen te delen en informatie te geven over bepaalde thema's. Deze plenaire sessies worden opgevolgd met rondetafelgesprekken, waarin gemeenten met elkaar in discussie gaan en ervaringen kunnen delen. We kiezen bewust voor deze tweeledige opzet: zowel de presentaties van experts als de ontmoeting tussen gemeenten leiden tot kennisoverdracht en de uitwisseling van ervaringen.

In 2025 zijn twee focus op financiën bijeenkomsten georganiseerd. Na het succes van de eerste bijeenkomst over bezuinigen in 2024 is in 2025 een vervolgsessie over dit thema georganiseerd. De tweede sessie van het jaar had als thema AI en de toepassingen op gemeentefinanciën.

Taakveldanalyses

Om gemeenten inzicht te geven in hun inkomsten, uitgaven en mogelijke besparingsmogelijkheden voeren wij op verzoek samen met hen taakveldanalyses uit. Bij een gezamenlijke taakveldanalyse vergelijken we de nettolasten per taakveld met die van een aantal gemeenten met dezelfde kenmerken, zoals inwoners-aantal en sociale structuur.

In 2025 zijn de taakveldanalyses verder ontwikkeld.

Er is nu meer aandacht voor beïnvloedbaarheid van posten, trends in lasten en de lasten in de jaarrekening. In 2025 hebben we bij drie gemeenten een gezamenlijke taakveldanalyse uitgevoerd. Voor 2025 hebben we twee

definitieve aanvragen binnengekregen en zijn we nog in gesprek met enkele andere gemeenten over het mogelijk uitvoeren van een gezamenlijke analyse. Veel gemeenten hebben de afgelopen jaren onderzoek laten doen naar de lasten en besparingsmogelijkheden in de begroting. We zien dit bij de taakveldanalyses, maar ook zien we veel interne trajecten of onderzoeken uitgevoerd door externe adviesbureaus.

De onzekerheden rondom de inkomsten uit het gemeentefonds zijn een belangrijke aanleiding voor veel gemeenten om te kijken waar besparingen mogelijk zijn.

Wat doet financieel toezicht?

Jaarlijks bepalen GS op basis van de begrotingen van de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen welke vorm van toezicht het komend jaar van toepassing is. De structurele lasten moeten gedekt zijn door structurele baten en de ramingen in de begrotingen moeten reëel zijn. Een gemeente of GR onder repressief toezicht kan haar begroting het komend jaar direct uitvoeren, een gemeente of GR onder preventief toezicht heeft eerst de goedkeuring van GS nodig. Repressief toezicht is standaard. Preventief toezicht is de uitzondering en wordt ingesteld als niet voldaan wordt aan het criterium structureel en reëel evenwicht. Zolang de begroting niet is goedgekeurd, mag de gemeente geen verplichtingen aangaan of uitgaven doen, zonder voorafgaande toestemming van GS. Ter ondersteuning van het herstelplan van de gemeente kan er een taakveldanalyse worden gemaakt. Preventief toezicht kan ook worden ingesteld als niet is voldaan aan de wettelijke inzendtermijnen.

Financieel toezicht houden op de Zuid-Hollandse gemeenten is een dynamisch proces. Gedurende het jaar worden de gemeenten (financieel) risicogericht en proportioneel gevolgd in relatie tot de planning en control cyclus van de gemeenten. Ook bieden we taakveldanalyses aan en organiseren we ambtelijke kennissessies.

Tot slot

Dit document is voornamelijk gericht op algemene financiële ontwikkelingen van de Zuid-Hollandse gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen. Voor meer informatie over financieel toezicht verwijzen we u naar onze [website](#).